

Schiedamse Vest 180

3011 BH Rotterdam

T +31 (0)10 401 77 77

www.oogziekenhuis.nl

Traanklachten bij volwassenen: onderzoeken

Deze folder geeft u meer informatie over de traanwegen en de onderzoeken die worden uitgevoerd om te controleren of ergens in de traanwegen een verstopping of vernauwing zit.

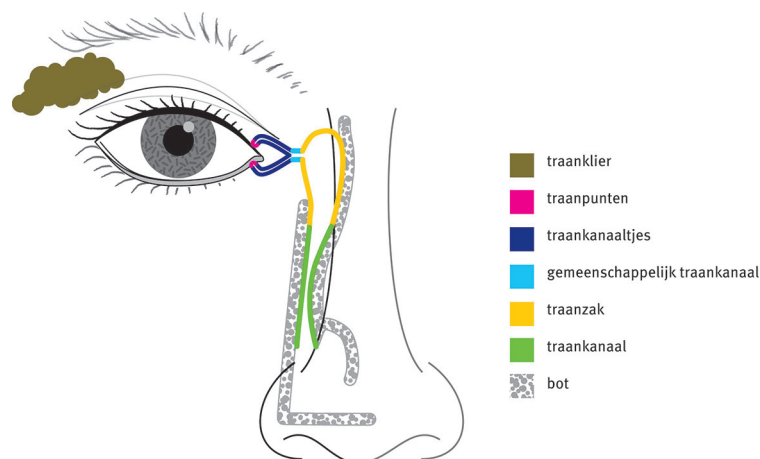
De functie van traanvocht en de traanwegen

Traanvocht

De traanklier in de oogkas maakt tranen of traanvocht aan. Dit komt als een dun laagje over het oog als we knippen: de traanfilm. De traanfilm beschermt het oog tegen uitdroging. Het bestaat uit meerdere lagen: een relatief dikke laag water, die aan de buitenzijde afgedekt wordt door een dun laagje vet dat ervoor zorgt dat het water niet te snel verdampt, en aan de binnenzijde bestaat uit een dun laagje slijm (mucine) dat het waterige deel aan het hoornvlies koppelt.

Afvoerende traanwegen

Aangemaakte tranen verdwijnen voor een deel door verdamping. Het overgebleven deel wordt afgevoerd via een afvoersysteem: de traanwegen. In het boven- en onderooglid bevinden zich aan de neuskant 2 kleine openingen, de traanpuntjes. De traanpuntjes zijn het begin van het afvoersysteem en gaan verder in twee afvoerkanaaltjes (canaliculi) van ongeveer 1 mm doorsnede. Deze canaliculi komen samen in de canaliculus communis en deze komen vervolgens uit in de traanzak. Van de traanzak loopt door het bot van de neus een dikker kanaal dat in de neus uitkomt; de traanbuis (ductus nasolacimalis). Hieronder ziet u een tekening van de afvoerende traanwegen.

Figuur 1: afvoerende traanwegen

Onderzoeken bij traan- klachten

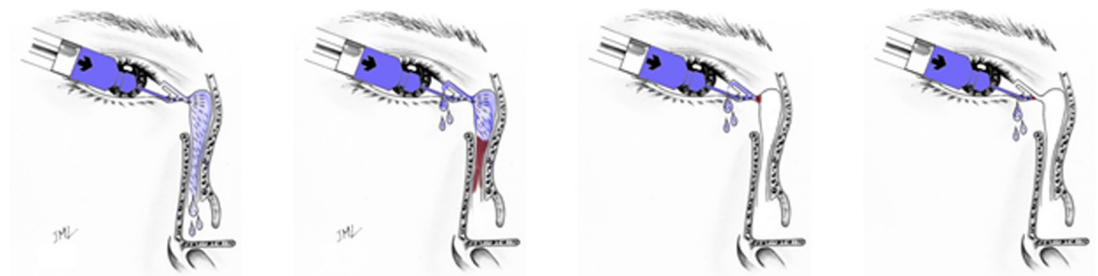
Oogheelkundig onderzoek (Inspectie/ fluoresceïne)

Bij oogheelkundig onderzoek wordt gekeken of het ooglid en de traanpuntjes goed tegen het oog aanliggen en of de traanpuntjes open zijn. Vaak wordt er een kleurstof op het oog gebracht om na te gaan of de traanfilm goed van kwaliteit is en of de kleurstof via de traanwegen wordt afgevoerd.

Irrigatietest (Anel-test)

Bij de irrigatietest wordt het onderste traanpunt iets opgerekt en wordt er met een soort kleine hol buisje (canule) wat zout water ingespoten. Vooraf krijgt u een verdovende druppel. Bij deze test zijn een aantal resultaten mogelijk:

- Optie 1: het traanpuntje is niet open waardoor de test niet is uit te voeren.
- Optie 2: (zie eerste afbeelding) de ingespoten vloeistof komt in de neus en keel. Dit betekent dat er geen verstopping van het afvoersysteem is. De vloeistof kan gewoon doorgeslikt worden.
- Optie 3: via het onderste kanaaltje ingespoten vloeistof komt terug via het bovenste kanaaltje. In dit geval kan de verstopping zitten in de traanbuis (ductus nasolacrimalis, zie tweede afbeelding) naar de neus of in het gemeenschappelijke deel van de twee kanaaltjes (canaliculus communis, zie derde afbeelding) naar de traanzak.
- Optie 4: (zie vierde afbeelding) de ingespoten vloeistof komt via hetzelfde kanaaltje terug. Dit betekent een verstopping van dat kanaaltje: een 'canaliculus stenose'. Door middel van een sonde (een soort metalen pennetje) wordt nader bepaald /'gevoeld' waar de verschillende verstoppingen zitten.

Onderzoek van de oogleden en traanzak

Tranen of traanvocht loopt niet vanzelf de afvoerende traanwegen in; ze worden er in gezogen. Dit wordt in beweging gebracht door knipperbewegingen. Dit wordt ook wel de traanpomp genoemd. Hiervoor is het belangrijk dat de spieren in de oogleden voldoende goed werken. Bij onderzoek van de oogleden wordt dit beoordeeld. Ook wordt op de traanzak gedruwd om onder andere te beoordelen of deze verdikt is.

Onderzoek van de neus

Mocht overwogen worden om een endonasale (via de neus) traanwegoperatie uit te voeren dan wordt eerst de neus onderzocht. Tijdens dit onderzoek wordt beoordeeld of het bij u mogelijk is deze operatie via de neus uit te voeren. Meestal wordt gebruik gemaakt van een soort spreidertje (neusspeculum) om het neusgat te openen en kijken we met een lampje in

de neus. Dit onderzoek doet geen pijn.

Wanneer we vermoeden dat een afwijking van de neus het tranen zou kunnen veroorzaken krijgt u een afspraak bij de keel-neus-oorarts (KNO) in het Erasmus MC waarmee wij samenwerken. Die kan uitgebreider in de neus kijken. In bepaalde gevallen komt deze KNO-arts ook mee opereren in het Oogziekenhuis.

Scintigrafie van de afvoerende traanwegen

Dit onderzoek wordt op de afdeling Nucleaire Geneeskunde van het Erasmus MC verricht. U krijgt een druppel licht radioactieve vloeistof in beide ogen. Deze druppels zijn niet schadelijk. Daarna moet u een aantal minuten stilzitten voor een camera. De camera brengt in beeld waar in het traanafvoersysteem de vloeistof zich bevindt. Op deze manier kunnen we zien of de tranen wel of niet doorstromen naar de neus. Het onderzoek wordt vaak gecombineerd met het sprayen van xylomethazoline (Otrivin) in de neus en traanzakmassage. U wordt door de medewerkers van de afdeling Nucleaire Geneeskunde verder geïnstrueerd.

Andere beeldvorming

In zeldzame gevallen kan er voor gekozen worden om een CT-scan met contrastdruppels te verrichten. Meestal wordt dit met name uitgevoerd bij klachten van tranen na een trauma van de neus of aan het gezicht.

Meer info

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u contact opnemen met planning OCPL via het telefoonnummer: 010 402 3310.

De afdeling is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 08.30 en 16.30 uur.